

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

قَالَتِ الْأَعْرَابُ آمَنَّا قُلْ لَمْ تُؤْمِنُوا وَلَكِنْ قُولُوا أَسْلَمْنَا وَلَكَمَا يَدْخُلُ الْإِيمَانُ فِي قُلُوبِكُمْ وَإِنْ تُطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَا يَلِتْكُمْ مِنْ أَعْمَالِكُمْ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ حَجَرَات / ۱۴

برخی از] بادیه نشینان گفتند ایمان آوردیم بگو ایمان نیاورده اید لیکن بگویید اسلام آوردیم و هنوز در دل‌های [شما ایمان داخل نشده است و اگر خدا و پیامبر او را فرمان برید از [ارزش] کرده هایتان چیزی کم نمی کند خدا آمرزنده مهربان است.

گفته شد ایمان حالت عشق و شیدایی است که انسان نسبت به محبوبش دارد لذا در این آیه خداوند به کسانی که ادعای عاشقی دارند می فرماید خیر شما هنوز عاشق من نشده اید فقط به زبان گفته اید ما اسلام آورده ایم و عشق نشانه دارد و یکی از شاخصه های مهم آن این است که مشکل دیگران را مشکل خود بدانیم و از خود پرستی دست برداریم.

همینجا مناسب است یک شبهه ای را مطرح کنیم و آن ملاک ارزیابی عمر است پیش از آن به این مثال توجه کنیم اگر مدرسه ای بود می گویند کار اسلامی و دینی انجام می دهد مثلا دانش آموزان حافظ قرآن و نهج البلاغه دارد و ... اما اگر مثلا از دم در مدرسه پیرمردی ناتوان یا نابینایی بیاید نمی روند به او کمک کنند یعنی به قلب و احساسشان خطور نمی کند برای دستگیری بیایند اما مدرسه ای است کار فرهنگی و دینی نمی کنند اما اگر با صحنه پیش مواجه شوند همه برای کمک و دستگیری می آیند به نظر شما کدام الهی و ایمانی است؟ این دومی شاخصه قلبی را دارد اما گروه اول شاید حافظ بودن و قاری قرآن بودن غرور و تکبر بیاورد البته درست حالت سوم است که کار فرهنگی مثل حفظ قرآن یا نماز بر قلب اثر گذارد یعنی دانش آموزانی که اهل نماز و قرآن و عاشق کمک به دیگران.

لذا به نظر برای ارزیابی عمر نباید صرفا به کمیت اعمال عبادی توجه کرد که مثلا من در عمری که گذرانده ام مثلا ۱۰ بار حج یا ۲۰ بار پیاده روی اربعین رفتم و ... خیر اینگونه سنجش و ترازو صحیح نیست بلکه باید اینگونه حساب کرد که این نماز چقدر در آن محبت و دلدادگی به خدا است و نشانه آن اینستکه چقدر من

نسبت به دیگران محبت و به دنبال گره گشایی نسبت به آنها هستم چون هر که ادعای عاشقی خدا و ایمان را دارد باید عاشق مخلوقات او که نشانه های محبوب هستند باشد.

لذا در روایات بصورت مقایسه اولیاء الهی ما را به این سمت سوق داده اند امام علی (علیه السلام) می فرماید:
سَيِّئُهُ تَسْوُؤُكَ خَيْرٌ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ حَسَنَتِهِ تُعْجِبُكَ (گاهی که اندوهگین ات کند ، نزد خدا بهتر است از کار نیکی که به خودپسندی گرفتارت سازد)

یا روایت دیگر (شاب سَخِيٌّ حَسَنُ الْخُلُقِ ، أَحَبُّ إِلَيَّ اللَّهُ تَعَالَى مِنْ شَيْخٍ بَخِيلٍ عَابِدٍ سَيِّئِ الْخُلُقِ) (جوان سخاوتمند خوش اخلاق، نزد خداوند متعال، از پیر مرد بخیلِ عابدِ بد اخلاق محبوب تر است).